

DE INZENDING INLANDSCH HOUT OP DE 3DE
AGRARISCHE JAARBEURS TE UTRECHT
VAN 7—16 SEPTEMBER 1938

door

Ir. G. A. OVERDIJKINK.

Deze inzending werd — evenals de beide vorige jaren — verzorgd door de „Commissie in zake het gebruik en de verwerking van inlandsch hout in Nederland”, de groep „Inlandsche Hardhouthandel” van den Nederlandschen houtbond, de Nederlandsche Heidemaatschappij en het Staatsboschbeheer. In de gids, welke aan belangstellende bezoekers op ruime schaal werd uitgereikt, richtten de inzenders zich tot de houtverbruikers in Nederland met de opwekking geen buitenlandsch hout te gebruiken als Nederlandsch kan dienst doen. Een dergelijke opwekking was op deze plaats ongetwijfeld van belang, want de voorkeur, die aan buitenlandsch hout pleegt te worden gegeven, komt helaas nog maar al te dikwijls voort uit onbekendheid met het Nederlandsche product.

De inzending bracht een keur van hout in verschillende stadia van bewerking bijeen. De opstelling was zoodanig gekozen, dat in het middenvak in hoofdzaak het zware en ruw bewerkte product werd tentoongesteld, terwijl daaromheen de fabrikaten en half-fabrikaten waren gegroepeerd. Het dunningshout uit onze dennenbosschen nam enkele zijvakken in beslag.

Het is niet de bedoeling een volledig overzicht te geven van al het tentoongestelde; slechts aan enkele zaken zal een korte bespreking worden gewijd.

In de eerste plaats was bijzondere aandacht besteed aan het product damwand, dat van veel belang is voor de afzet van ons zware grovedennenhout. Op een 6-tal zaagbollen ter lengte van 1,80 m en met een diameter van 27—34 cm was aan de kop uitgezet, wat uit elk der stukken bij verwerking te verkrijgen zou zijn. Bij toelating van een minimum breedte van 14 cm en een maximum breedte van 29 cm zou 52% van het ruwe product kunnen worden benut, terwijl bij een minimum van 22 cm een maximum van 28 cm, dit percentage slechts 35—40% zou bedragen. Deze cijfers stellen wel zeer duidelijk het groote verschil in afvalhout in het licht, terwijl de marge in de breedte de bruikbaarheid van het damwand in het algemeen niet beduidend beïnvloedt.

Naast het ruwe hout was een stapel afgewerkt damwand van verschillende breedte aanwezig, alsmede een stuk in elkaar gezet damwand gemonteerd met eikengording.

Een reeks groote foto's gaf een beeld van het product vanaf het bosch tot op de plaats van gebruik.

Naast het damwand moeten worden genoemd de dwarsliggers en het wisselhout voor de spoorwegen, die eveneens een belangrijk product voor ons boschbedrijf kunnen vormen.

Een stuk spoorbaan van de zwaarste constructie, welke thans bij onze spoorwegen wordt toegepast, gemonteerd op eiken- en beukendwarsliggers van inlandsch hout, toonde het gebruik van ons hout voor dit doel.

In dezelfde afdeeling was hout voor brugdek ondergebracht. Als onderdek werd eikenhout van 3 m lengte, 25 cm breedte en 6 cm dikte tentoongesteld en als bovendeck beukenhout met vellingkant van dezelfde lengte, breed 15 cm en dik 5 cm. Hout van deze maten kan gemakkelijk uit inlandsch hout worden geleverd.

In dit verband dienen ook de straatblokjes te worden vermeld, welke in drie houtsoorten, grenen, iepen en beuken aanwezig waren. Hoewel deze vrijwel uitsluitend gecreosoteerd worden toegepast waren ze in deze inzending terwille van het behoud van de oorspronkelijke kleur niet verduurzaamd.

Vermelding verdienen uit de collectie loofhoutsoorten een aantal beslagen eikenpalen van 10,50 m lengte en eikengordingen.

De tot platen gezaagde eik, beuk en iep gaven een uitmuntenden indruk tot welke goede kwaliteit ons inlandsch hout kan uitgroeien. Hoewel de Amerikaansche eik, esch en populier minder opvallend waren, mocht ook het hieruit gezaagde plaathout worden gezien.

Van het gebruik van inlandsch hout bij afgewerkte fabrieken kwamen de chips voor fruitveilingen van populierenhout goed uit. Wanneer men bedenkt, dat elk jaar millioenen van deze vruchtenmandjes door onze veilingsverenigingen worden gebruikt, spreekt daaruit duidelijk het groote belang van dit massa-artikel voor den afzet van het in ons land gegroeide populierenhout.

Dezelfde houtsoort was verwerkt bij verschillende soorten pakkisten, welke vooral voor verpakking van etenswaren, wegens de geringe reuk van dit hout, bijzonder doelmatig zijn. Ook het gebruik van het populierenhout in de triplex-fabricatie en lucifersindustrie kwam in de uitgestalde producten goed tot zijn recht.

Van het naaldhout-vallen, naast het reeds besproken damwand en de straatblokjes, heipalen te vermelden, voorts het mijnhout, dat in 2 van de ongeveer 100 gebruikelijke maten aanwezig was, perkoenpalen, boompalen, heiningpalen en de verschillende sortimenten dunningshout.

Van een verdere beschouwing van al het tentoongestelde, dat de helft van het houten hulpgebouw op het Vreeburg besloeg, wordt in dit artikeltje afgezien.

Het kan niet worden ontkend, dat een tentoonstelling als de onderhavige, waar een dergelijke collectie inlandsch hout bijeengebracht werd, van groot nut is om ons inlandsche hout onder de aandacht te brengen van een ieder, die hout verwerkt en verbruikt. De meening, die men wel eens hoort verkondigen, dat het in ons land gegroeide hout, als regel van mindere hoedanigheid zou zijn, dan het buitenlandsche wordt door het geëxposeerde ten volle weerlegd. Niet genoeg kunnen dan ook middelen worden aangewend om de goede kwaliteiten van onze eigen houtproducten naar voren te brengen.

Het spreekt vanzelf, dat de hoeveelheden inlandsch hout, die voor verschillende doeleinden kunnen worden geleverd, in verband met ons bescheiden boschbezit beperkt zijn.

Uit den aard der zaak geldt dit voor het eene product meer, dan voor het andere.

Naarmate onze houtcultuur op hooger peil komt te staan, zal onze houtproductie toenemen, maar toch zal deze nooit onze geheele houtbehoefte kunnen dekken.

Dit neemt echter niet weg, dat allerlei sortimenten reeds thans in groote hoeveelheden door ons inlandsche boschbedrijf kunnen worden geleverd, zonder dat zulks aantasting van den houtvoorraad behoeft te beteekenen.

Dat het bij verschillende leveringen inderdaad om groote partijen gaat, deden eenige foto's zien waarop men groote stapels damwandplanken, dwarsliggers en wisselhout ter creosoteering of aflevering gereed zag liggen.

Maar ook levering van kleine hoeveelheden geeft groot nut voor ons boschbedrijf in zijn ruimsten zin. Vooral mag daarbij niet de vele arbeid worden vergeten, die in allerlei vorm noodig is, zoowel in directen zin bij het vellen, rooien, vervoeren en zagen van het hout, als indirect bij de beplanting op plaatsen, waar werd geveld.

Er dient ook niet te worden vergeten, dat ook de levering van kleinere partijen de goed afzet van ons Nederlandsche hout in hooge mate bevordert. Het is uit economisch oogpunt bezien af te keuren, indien een fraaie eikenstam met eerste kwaliteit zaaghout, tot bv. straatblokjes zou worden verwerkt, omdat dit in de gegeven omstandigheden de eenige mogelijke afzet zou beteekenen.

Zou het inlandsche hout regelmatigiger voor meer doeleinden worden gevraagd dan thans het geval is, dan kan de houthandel het hout op de voordeeligste wijze opwerken. Dit zou de afzet van het Nederlandsche product, dat toch al zulk een zware strijd heeft te voeren tegen allerlei ongunstige economische invloeden, zeker ten goede komen.

Aan het onderbrengen van het product hout op de Agrarische jaarbeurs, die steeds in het najaar wordt gehouden, kleeft één groot bezwaar. Aan de voorjaarsbeurs is namelijk de afdeling bouwmaterialen verbonden, waardoor deze belangrijk meer bezoekers trekt, die houtverbruikers zijn, dan de Agrarische jaarbeurs waar de belangstelling op ander gebied is geïntendeerd. Het is mij uit ervaring maar al te goed bekend, dat hout geen gemakkelijk artikel is om in ruwen of half bewerkten vorm op een tentoonstelling samen te brengen. Niettemin is het m.i. de overweging waard om, zij het wellicht in bescheidener omvang en in beperkter vorm dan op de Agrarische Jaarbeurs, ook deel te nemen aan de voorjaarsbeurs. Een proef in die richting zou althans niet moeten worden verzuimd.

Nu het vellingsseizoen weer voor de deur staat mogen de bovenstaande beschouwingen, die zoo nauw de belangen van den Nederlandschen boschbouw raken, ertoe leiden dat het hout van Nederlandschen bodem nog weer eens opnieuw in de belangstelling wordt gebracht van allen, die hout verwerken en verbruiken.

UIT DE DAGBLADEN.

Algemeen Handelsblad 19 October 1938.

Onze Oost.

TIMORS SANDELHOUT

Boschwezen is waakzaam.

Het eiland Timor is sinds oeroude tijden het eenige belangrijke productiegebied in Indië van het beroemde sandelhout.

De groote vraag naar en de hooge prijzen van dit sandelhout hebben sinds jaar en dag den roofbouw der Timoreezen in de hand gewerkt. De Dienst van het Boschwezen heeft dit dreigende gevaar bijtijds ingezien en sinds jaren den roofbouw door het treffen van diverse maatregelen willen tegengaan.

Naar het „Nieuws" verneemt, mag men aannemen, dat thans een einde is gemaakt aan den overmatigen kap van het sandelhout.

De reeds getroffen maatregelen ten behoeve van boschverjonging en van de duurzaamheid der productie zullen nog worden uitgebreid.
